

Aan: De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn
en Sport
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Tevens per e-mail: cie.vws@tweedekamer.nl

Mercatorlaan 1200
Postbus 20057
3502 LB Utrecht
(088) 505 34 34

Datum: 29 november 2024

Onderwerp Verzoek; niet instemmen gedwongen dienstverband
medisch specialisten en bezuiniging opleidingen

www.demedischspecialist.nl
info@demedischspecialist.nl

KvK nummer 40483480

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Met grote zorg hebben wij kennisgenomen van amendementen op de OCW-begroting om de onderwijsbezuinigingen te compenseren met een gedwongen dienstverband voor medisch specialisten en met het snijden in het budget voor opleidingen voor medisch specialisten. We verzoeken u dringend om niet in te stemmen met de voorgenomen maatregelen voor de dekking van die amendementen, om de volgende redenen.

Gedwongen dienstverband

Van de 23.000 medisch specialisten in Nederland werkt ongeveer 70% in dienstverband en 30% als vrijgevestigde arts, net als veel huisartsen, tandartsen en fysiotherapeuten. Deze verdeling biedt ruimte voor persoonlijke voorkeuren en diversiteit in werkvorm. Een gedwongen dienstverband heeft ingrijpende gevolgen, met name in algemene ziekenhuizen, waar 65% van de medisch specialisten in vrije vestiging werkt. Dat zal de zorg niet beter maken.

Ten eerste zorgen de voorgenomen maatregelen voor veel en onnodige onrust. Veel medisch specialisten maken zich zorgen over de bedreiging van de professionele autonomie waarbij allerlei partijen invloed proberen te krijgen op het medisch beleid. Wij ontvangen de afgelopen dagen veel bezorgde reacties van medisch specialisten, die pal willen blijven staan om hun patiënten de best passende zorg te kunnen blijven geven.

Deze kwestie leidt af van de werkelijke uitdagingen in de zorg, zoals personeelstekorten, vergrijzing en toenemende zorgvraag. Juist op het moment dat we alle zorgprofessionals keihard nodig hebben. De minister waarschuwt dat het risico bestaat dat veel aandacht hiernaartoe zal gaan en daarmee ten koste gaat van de energie en tijd die nodig is voor de noodzakelijke veranderingen in de zorg.

Ten tweede is het ingrijpen in het eigendom van medisch specialisten in strijd met fundamentele rechten die zijn vastgelegd in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU). De minister geeft op basis van advies van de Landsadvocaat aan dat er geen gedegen juridische afweging gemaakt kan worden in het kader van de noodzaak, geschiktheid en proportionaliteit van regelgeving. Wij zijn daarom bezorgd dat een dergelijke maatregel zal leiden tot een langdurige en kostbare juridische strijd.

Ten derde leidt een gedwongen dienstverband niet tot lagere zorgkosten. Er is vrijwel geen verschil in beloning tussen medisch specialisten in dienstverband en het vrij beroep. Zowel vrijgevestigde specialisten als hun collega's in dienstverband hebben te maken met dezelfde strikte budgetten die zijn vastgesteld door ziekenhuizen en zorgverzekeraars.

Daarnaast wijzen meerdere, mede door de overheid geïnitieerde rapporten, op het gebrek aan onderbouwing van een verplicht loondienst als bezuinigingsmaatregel. Volgens een onderzoek van AKD dat in opdracht van de Tweede Kamer is uitgevoerd, is de veronderstelling dat er een bezuiniging gerealiseerd kan worden door een gedwongen dienstverband ongewis en gebaseerd op verouderd onderzoek dat niet toepasbaar is op de huidige manier waarop medisch specialisten worden beloond. Het WRR-rapport "Kiezen voor houdbare zorg" stelt dat de bijdrage van strategieën tot een verplicht dienstverband op de financiële houdbaarheid "noodzakelijkerwijs relatief beperkt zal zijn en het dus ongewenst is dat ze het politieke debat monopoliseren." Daar komt volgens WRR bij dat dergelijke berekeningen met grote onzekerheid omgeven zijn. Een analyse van Deloitte toont aan dat een gedwongen overstap naar dienstverband eenmalig van €2,7 tot €4 miljard zal kosten.

Tenslotte kan een verplichting voor nieuwe medisch specialisten om in loondienst te werken ook niet worden ingeboekt als bezuiniging. Zelfs al zou dit leiden tot opbrengsten, zouden deze zich volgens de minister pas manifesteren na 2054. Daarnaast leidt deze maatregel tot bestuurlijke ongelijkheid en operationele dilemma's op de werkvloer. De voorgestelde maatregel zou daarbij een hybride situatie creëren met verschillen in aansturing, werkomstandigheden en beloning tussen directe collega's in vakgroepen. Daarnaast betekent de voorgestelde maatregel dat msb's geen nieuwe collega's meer zouden mogen aantrekken, waarmee hun bedrijfsvoering wordt uitgehouden. Tenslotte ontnemt de voorgestelde maatregel het recht op ondernemerschap. Ook dat vraagt ook een gedegen juridische onderbouwing, die nu volledig ontbreekt.

Bezuiniging op opleidingen voor medisch specialisten

De voorgestelde bezuiniging van 200 miljoen euro op het opleidingsbudget voor medisch specialisten —ongeveer 15% van het totaal—zal ernstige gevolgen hebben voor de toegankelijkheid van zorg. Het huidige budget is vastgesteld in lijn met de berekeningen van het Capaciteitsorgaan voor de behoefte aan zorgpersoneel in de toekomst. Door hierin te snijden, worden er minder medisch specialisten opgeleid dan de huidige en toekomstige zorgvraag vereist, wat resulteert in een op voorhand gecreëerd tekort aan medisch specialisten. Dit effect zal met name voelbaar zijn in kleinere regionale ziekenhuizen, waardoor de landelijke spreiding van medisch specialisten afneemt. Dit druist direct in tegen de kabinetsdoelen om de regionale toegankelijkheid van zorg te waarborgen. Daarnaast betekent minder artsen in opleiding dat andere zorgprofessionals zwaarder worden belast. Een bezuiniging op opleidingen voor medisch specialisten leidt dus tot langere wachtlijsten voor de patiënt, verminderde toegankelijkheid in de regio en een hogere druk op zorgprofessionals.

De voorgestelde maatregelen gaan ten koste van de continuïteit van de zorg en vergroten de druk op onze zorgprofessionals. Wij hopen daarom dat wij op uw steun mogen rekenen.

Met vriendelijke groet,

Piet-Hein Buiting
Voorzitter Federatie Medisch Specialisten